

Muz 625

2007-4

ZÁRKA. TUD. HÍDEGYVÁR
ARCHIVUM
Lelt. sz.: 1517

Kivonat

az

A-46.

ENŐRIZVE 1976

BECSÜLETÜGYI SZABÁLYZAT BÓL

A m. kir. 1. honvéd vegyesdandár parancsnokság
kiadványa.

A sokszorosítási jog fenntartva.

I.

2007

Előzetes határozmányok.

1. A 12. §-ban említett orvosi szakvéleményt mindig elmeosztállyal bíró honvéd és közrendészeti kórház elmeosztályának két elmeorvosa szerkeszti.

2. Becsületügyi eljárás alatt álló tiszteket az eljárás befejezéséig elvileg nem szabad más csapatfesthez (parancsnoksághoz, hatósághoz, intézethez) áthelyezni. Ha azonban különös okokból az áthelyezés mégis elkerülhetetlen, a parancsnok*) az ügyiratokat a becsületügyi választmánytól lezárva beköveteli s azokat az eljárás folytatása végett az eljárás alatt állóra nézve illetékes parancsnoknak közvetlenül megküldi. Ily esetekben az illetékesség az áthelyezéssel önmagától változik s nem kell az átutalásra a honvédség főparancsnokának határozatát kikérni.

3. Külföldön tartózkodó honvédegyének tanukihallgatására nézve (17. §-hoz) az alábbiak mértékadóak:

A külföldön tartózkodó tanuk kihallgatása a becsületügyi eljárás során rendszerint diplomáciai úton történik, mindazonáltal nincsen akadálya annak, hogy a becsületügyi választmány hacsak súlyt nem helyez arra, hogy a tanut valamely hatóság hallgassa ki — azokat a honvédegyéneket, akik állandóan, vagy ideiglenesen külföldön tartózkodnak s akiknek címe ismeretes, írásbeli nyilatkozatra, vagy a feltett kérdésekre írásbeli válaszra közvetlenül is felhívhatja.

A nyilatkozatot vagy az írásos választ a tanu becsületére és kötelességére való hivatkozással megerősíti.

A diplomáciai út mellőzése lényegesen gyorsítja az eljárást.

Közvetlen érintkezés esetén a levélborítékon a címzett katonai jellegét, valamint az elküldő hatóságot megjelölni nem szabad. A lezárásnál tilos a szolgálati bélyegzőt használni.

4. A katonai büntetőfőrvénynek a becsület jogos védelmére vonatkozó határozványai érvényben vannak.

5. A polgári tanu illetményeinek kifizetésére nézve (17. és 40. §-hoz) a becsületügyi eljárásnál az alábbi határozmányok érvényesek:

a) A becsületügyi eljárás során kihallgatott polgári tanuknak kívánságukra ugyanazokat a tanuilletményeket kell kiutalni, melyek nekik a polgári bünvádi perrendtartásról — (bünvádi eljárásról) szóló törvény szerint illetékesek.

*) A parancsnok (5. §.) alatt értjük mindig a honvédelmi minisztérium katonai állománya csoportfőnökeit is.

A tanu követelheti megjelenésével járó utiköltségeinek megtérítését.

Napi- vagy hetibérből élőknek ezenfelül még igényük van az utazáshoz és kihallgatáshoz igénybevett időre eső és rendes kerestetüknek megfelelő kárpótlásra.

Más tanuk, ha kihallgatásuk lakóhelyüktől legalább 8 km.-re eső helyen történik, állásukhoz mért ellátási díjat is követelhetnek.

b) A tanu tanuilletményeinek kiutalását kihallgatásakor, vagy legkésőbb ezt követő 2 nap alatt — az igény elvesztésének következménye mellett — a becsületügyi választmány elnökétől kérje.

Az elnök az igényjogosultságot, az idézett törvény rendelkezéseinek alapján, a viteldíjakra, a helyi élelmezési költségekre és a tanu lakhelyén szokásos napibérvizonyokra figyelemmel felülbírálja és a tanuilletményeket ennek megfelelően megállapítja.

c) A megítélt díjakat a kihallgatás után azonnal ki kell fizetni, ha pedig azt a tanu hibáján kívül kifizetni nem lehetne, akkor ezeket az illetményeket neki minél előbb úgy kell elküldeni, hogy ebből költségei ne legyenek.

d) A tanuilletmények a honvédelmi tárcát terhelik és ezeket az illetményeket annál a számadótesztnél kell elszámolni, melynek kötelekébe a becsületügyi választmány elnöke tartozik. A tanunak megfelelő előleg adható.

e) A becsületügyi választmány elnöke a kitöltött, aláírt és a hivatalos bélyegzővel ellátott illetményutalványt a jelenlévő tanuknak átadja, a távollevőknek pedig megküldi.

Az illetmények megállapítása ellen az illetékkiszabás kézhezvétele után 14 nap alatt a becsületügyi választmány előjáró parancsnokságánál panasz emelhető. Ugyancsak panasz emelhető akkor is, ha az illetmény kiutalása iránt írásban benyújtott kérvényre 1 hónap alatt határozatot nem hoztak volna.

f) A becsületügyi választmány elnöke a tanukat kihallgatásuk befejeztével tanudíjigényükre kioktatja; azt, hogy ez a kioktatás megtörtént, a kihallgatási jegyzőkönyvben felemlíti.

6. Azoknak a tiszteknek, akik a becsületügyi eljárás következtében rendfokozatukat elvesztették (35. §-hoz) vagy akik rendfokozatukról önként lemondottak (38. §-hoz), a honvédelmi miniszter az 1921. évi XXXII. t. c. 9. §-a értelmében a törvényes mérték teljes összegéig terjedhető ellátási illetményeket engedélyezhet, ha az illetők beigazolják, hogy erre rá vannak szorulva.

Ha az előbb említett tiszték közül valaki sérülési pótdíjra is igényt tart, akkor az idézett t. c. 25. §-a szerint kell eljárni.

Általános határozmányok.

1. §.

A becsületügyi eljárás célja és tárgya.

1. A becsületügyi eljárás célja úgy a tisztállás közös becsületének, mint az egyes tisztek becsületének megóvása és épségben tartása.

2. Oly cselekmények és mulasztások, amelyek a tisztállás becsületéről alkotott fogalmakkal, vagy a tiszt becsületével ellentétben állnak és kérdésessé teszik, vajjon az illető tiszt a tisztállás közös becsületének és a szolgálat érdekeinek csorbitása nélkül tiszti rendfokozatában meghagyható-e, a becsületügyi eljárás megindítását kívánják.

3. Kisebb jelentőségű eltévelyedéseket fegyelmi úton kell meg-
torolni. Fegyelmi fenytést a jelen

szabályzat határozványai alá tartozó esetekben az állományviszonyra és az elővétel tekintetében egyébként fenn-
álló szabályokra való tekintet nélkül lehet alkalmazni.

védség tényleges és nyugállományu tisztei tartoznak.

2. A „tábornokok”, „törzstisztek” és „főtisztek” megjelölése alatt e szabályzatban nem csupán a katonállománynak, hanem a többi tisztikaroknak hasonló állásu egyéneit — a tábornokoknak, továbbá törzs- és főtiszteknek — e szabályzatban említett egyes rendfokozatai alatt pedig a többi tisztikaroknak hasonló rendfokozatait is értjük.

3. §.

Becsületügyi eljárás elrendelése megelőző bűnvádi eljárás után.

1. Megelőző honvédbírósági (ügyészi,) vagy polgári büntetőbíró-
sági eljárás után, ugyanazon cselekmény vagy mulasztás miatt becsü-
letügyi eljárásnak akkor van helye, ha szóbanforgó cselekménnyel,
vagy mulasztással vádolt tiszt a tisztállás közös becsületének és a
szolgálat érdekeinek csorbitása nélkül rendfokozatában meghagyha-
tónak nem látszik. (1. §.)

2. Ily esetekben az illetékes parancsnok a bünperiratokat, tekintet nélkül a bünvádi eljárás eredményére, e §. 1. pontja értelmében elbírálja és a becsületügyi eljárást megindítja, illetve a bünperiratokat a következő szakaszban leírt eljárás végett a honvédelmi miniszterhez felterjeszti.

4. §.

Becsületügyi eljárás mellőzése megelőző bünvádi eljárás után és különleges esetekben.

1. Becsületügyi eljárásnak azonban nincsen helye:

a) ha a tisztet valamely büntett, vagy nyereség vágyból eredő vétség (kihágás) miatt a polgári büntetőbíróóság jogerősen elítélte;

b) ha a tisztre a megelőző honvédbíróasági (ügyészi), vagy polgári büntetőbíróasági eljárás eredménye szerint ily büntetés alá eső cselekmény, vagy mulasztás rábizonyult ugyan, de emiatt őt — elévülés vagy a kárnak idejekorán történt megtérítése avagy a feljelentés visszavonása, kegyelmi, vagy közkegyelmi tény (pertörülés) folytán elítélni nem lehetett;

c) ha megállapítást nyer, hogy az illetőt tisztté történt kinevezése előtt a büntetőbíróóság az a) alatt említett ily büntetés alá eső cselekmény vagy mulasztás miatt elítélte, vagy hogy a bíróság csak a b) alatt jelzett körülmények valamelyike miatt nem ítélhette el.

2. Mindezekben az esetekben a bünperiratokat a honvédelmi miniszterhez szolgálati úton fel kell terjeszteni.

3. A honvédelmi miniszter beszerezheti valamelyik illetékes becsületügyi választmány véleményét (42. §.) és azután határoz arra nézve vajjon az illető tisztet az a) és b) esetekben rendfokozatából el kell-e bocsájtani, vagy a c) alatti esetben a megtörtént kinevezést — az ahhoz megkívánt feltételek hiánya miatt, — meg kell-e semmisíteni. Ha az a) és b) esetben tábornokról, vagy főzstisztról, vagy ha a c) esetben a tiszté történt kinevezés megsemmisítéséről van szó, a honvédelmi miniszter előzetesen az Államfő magas elhatározását kéri ki. A honvédelmi miniszter egyidejűleg a rendjelek, érdemrendek (kitüntetések) és díszjelvények meghagyására, illetve elvonására nézve is intézkedik, ezt megelőzően azonban erre nézve beszerzi valamely illetékes tisztgyűlés véleményét.

4. A rendfokozat elvesztése ezekben az esetekben is a 35. §-ban meghatározott következményekkel jár.

5. Ugyancsak nincs becsületügyi eljárásnak helye, tekintet nélkül arra, hogy az eset bünvádi eljárás tárgyát képezte-e, vagy sem, ha a tiszt beszámítható elmeállapota orvosi szakvélemény szerint*) korlátolt, vagy csökkent s ily állapotában kétségtelenül beigazolt oly

*) Lásd az „Előzetes határozmányok” 1. pontját.

cselekményt követ el, mely a tisztállás becsületével össze nem egyeztethető.

6. Ily esetben a honvédelmi miniszter beszerzi valamely illetékes becsületügyi választmány véleményét, melyet a honvédség főparancsnoka utján felülbírálás céljából az illetékes becsületügyi fellebbezési tanácshoz utal. A honvédelmi miniszter az ily módon felülbírált vélemény alapján határoz, hogy az illető tiszt rendfokozatából elbocsájtassék-e, vagy sem. Az elbocsájtás az illető nyugdíjjogosultságát nem érinti. Egyébként e §. 3. bekezdésben foglaltak itt is alkalmazást nyernek.

7. Ha egy tiszt belép egy oly engedélyezett társadalmi egyesületbe, mely magát nem kötelezte arra, hogy a tisztek felett az alapszabályokban biztosított kizárási joggal nem él (ilynemű határozatot tisztek ellen nem hoz) és ez által magát a katonai szabályzatokban meghatározott katonai fórumokon kívül az illető társadalmi egyesület ítélkezésének önként aláveti és ezen egyesület tagjai sorából alapszabályszerűen kizáratik, ami erkölcsi megbélyegzést jelent, az alábbiak szerint kell eljárni:

a) Ha a tiszt a kizárás következményeit le nem vonja és rendfokozataról azonnal önként le nem mond, a honvédelmi miniszter a tiszt rendfokozatát tőle a becsületügyi eljárás elrendelése nélkül elvonja.

b) A rendfokozatnak ily módon történt elvonása esetében a 39. §. 13—16. bekezdésében meghatározott eljárást az érdekelt kérelmére azonnal el kell rendelni.

8. Az előbb szabályozott eljárás vonatkozik azon esetekre is, midőn a tiszt valamely ítélkező zsűrinek, síb.-nek magát önként aláveti és ezáltal módot ad, hogy ellene erkölcsileg megbélyegző ítéletet, döntést, határozatot síb. hozzanak.

9. Nincs helye azonban ezen eljárás alkalmazásának abban az esetben, ha a tiszt magaviseletével semmi okot nem szolgáltatott a kizáráásra, hanem ez a társadalmi egyesületen belül keletkezett hadseregellenes, vagy politikai áramlat folyományaként, illetve összebeszélés-szerűen megindított akcióból kifolyólag következett be. Ezen esetben a honvédelmi miniszter az esetet egy külön bizottsággal felderíteti s ennek eredményéhez képest intézkedik.

5. §.

A ténymegállapítások elrendelésére jogosult parancsnokok.*)

1. A ténymegállapítások elrendelésére jogosultak:

a) az ezred — és önálló osztályparancsnok ezredük, illetve osztályuk állományába tartozó tényleges szolgálatban álló minden fő-tiszt ellen a tartósan elvezényelték kivételével.

*) A parancsnok alatt értjük mindig a honvédelmi miniszterium katonáállományú csoportfőnökeit is.

Törvény: 98/1917. évi. - 10861 - 20. 2. rész.

b) a Ludovika Akadémia parancsnoka, a Ludovika Akadémia állományába tartozó és oda tartósan vezényelt valamennyi főtiszt ellen;

c) a honvédelmi minisztérium katonállományu csoportfőnökei; a honvédelmi minisztériumban alkalmazott főtisztek ellen, akikkel szemben a fegyelmi fenyítő hatalom gyakorlására a csapatparancsnokot megillető terjedelemben illetékesek;

d) a honvédség főparancsnoka;

1. oly főtisztek ellen, kik nála alkalmazva vannak;

2. valamennyi főzstiszt és

3. valamennyi tábornok ellen;

e) a vegyesdandár parancsnokok területükön lévő valamennyi főtiszt ellen, az a) b) c) és d) alatt említettek kivételével;

f) a bünvádi üldözés elrendelésére illetékes parancsnokok oly főtisztek ellen, akik ellen a honvéd bírósági (ügyészi) eljárása után becsületügyi eljárás megindítása szükséges (3. §.)

2. Vitás esetekben a honvédség főparancsnoka dönti el, hogy melyik parancsnok jogosult a becsületügyi eljárás elrendelésére.

6. §.

A parancsnok kötelességei és jogai feljelentés (jelentés) esetén.

1. A ténymegállapítások elrendelésére jogosult parancsnok mindenekelőtt fontolja meg, hogy a feljelentett vagy bejelentett, illetve bármily módon tudomására jutott ügy,

a) büntető bíróság hatáskörébe tartozik-e?

b) fegyelmi úton elintézhető-e?

c) az 1. §. határozmányai értelmében a ténymegállapításokat el kell-e rendelnie s végül

d) ezen intézkedések egyikére sincs ok.

2. Az a) és b) esetben a parancsnok megfelelően intézkedik a c) esetben pedig elrendeli a ténymegállapítást.

3. Ha a vádbeli cselekményből nem lehet határozottan megállapítani, hogy a ténymegállapításokat feltétlenül el kell-e rendelni, akkor a parancsnok támpontok beszerzése céljából előzetes megállapításokat rendel el s ennek foganatosításával az illetékes becsületügyi választmányt bizza meg, vagy más célhoz vezető módot választ.

4. A parancsnok az előzetes megállapításokat elrendelő parancsában határozottan megjelöli azokat a körülményeket, amelyekre nézve a becsületügyi választmány véleményét kívánja.

5. A becsületügyi választmány az előzetes megállapításokat a legrövidebb idő alatt végzi el és ennél, amennyiben csak lehetséges, tanuk kihallgatását mellözi.

6. A feltétlenül szükséges tanukat minden hosszadalmasság elkerülésével csak azokra a körülményekre kell kihallgatni, amelyek a parancsnoknak elhatározásához multhatatlanul szükségesek.

7. A becsületügyi választmány anélkül, hogy határozott javaslatot tenne csak azokra a körülményekre ad véleményt, amelyeket a parancsnok kívánt.

8. Ha a parancsnok a tényfelderítő eljárást a *b)* vagy *d)* alatt említett okból nem rendeli el, erről a főjelentőt értesíti.

7. §.

Az állásbecsület megóvásának kötelezettsége, a ténymegállapítások gyors végrehajtása, titoktartás.

1. Mindenkit, aki a becsületügyi eljárásnál közreműködik, előkelő gondolkozás, az állásbecsület szigorú megóvásának minden fisztre nézve fennálló kötelessége vezéreljen. Tartsa mindenki szemelőtt, hogy ezt a megfisztelő feladatot fiszttársai bizalmából teljesíti.

2. A tisztállás közös becsülete megköveteli, hogy az, aki a tiszt rendfokozatra érdemtelené vált, a tisztikarból mielőbb kiváljon.

3. A becsületügyi választmány elnöke a szükséges intézkedéseket a tagokkal egyetértően teszi meg, véleményeltéréseknél az elnök határoz, aki ténymegállapításokat vezet és annak késedelem nélküli, gyors befejezéséről is gondoskodik.

4. A ténymegállapításokat minden hosszadalmasság nélkül a lehető leggyorsabban kell elvégezni, ez azonban ne történjék az alaposág rovására.

5. Az eljárás alatt álló, valamint védő, vagy képviselő jogait mindenki, aki a becsületügyi eljárásban közreműködik, feltétlenül óvja meg. Ha a hivatott tényezők az eljárás során azt tapasztalják, hogy az eljárás alatt álló a védő vagy a képviselő az eljárás befejezését meggátolni, vagy azt késleltetni igyekszik, ezt minden eszközzel akadályozzák meg.

6. A ténymegállapítások gyors lebonyolítása érdekében a csapat-(osztály,-intézet) parancsnok a becsületügyi választmány elnökének javaslatára megengedheti, hogy a becsületügyi választmány tagjai a rendes foglalkozás ideje alatt is az elnök rendelkezésére álljanak, ha csak különös szolgálati okok nem szólnak ez ellen.

7. A ténymegállapításokban beálló netáni szüneteket az elnök az iratjegyzéken indokolja.

8. A becsületügyi választmány, a tisztgyűlés, a becsületügyi tanács és a becsületügyi fellebbezési tanács minden tagjának becsületbeli kötelessége, hogy az eljárás folyamán tudomására jutottakat titokban tartsa. A titoktartás a parancsnokra és közegeire, valamint a kihallgatott tanukra is kötelező.

8. §.

Kizárási okok.

1. A becsületügyi eljárásból ki van zárva:

a) aki az esetről jelentést tett (12. §.) kivéve ha a jelentés oly tényeket tartalmaz, amelyek neki szolgálatilag jutottak tudomására,

b) az eljárás alatt állóknak fel- és lemenőágbeli rokonai, testvére, nagybátyja, unokaöccse, unokabátyja, a hasonló sógorsági kötelékben állók és azok az egyének, akik az eljárás alatt állóval gyámsági örökbefogadói, vagy hasonló viszonyban vannak,

c) akiket az ügyben tanuképen kihallgattak, vagy akiket előreláthatóan kihallgatni fognak.

d) akik a megelőző bűnvádi eljárásnál vádlók, vagy védők voltak,

e) akik ellen büntetőbirósági (ügvérszi) vagy becsületügyi eljárás van folyamatban.

2. Ezek az esetek tehát nem bocsáthatók szavazás alá, hanem már önmagukban kizárják az illetőket a becsületügyi eljárásból.

3. A becsületügyi eljárásból kizárhatók, akiknek teljes elfogulatlansága iránt alapos kétely van.

4. A becsületügyi választmány, tisztgyűlés, a becsületügyi tanács vagy fellebbezési tanács elnökének vagy bármelyik tagjának kizárását, a 3. bekezdésben felsorolt oknál fogva úgy az előbb említett testületek bármelyik tagja, valamint az eljárás alatt álló (védő, képviselő) is kérheti; aki önmagáról tud oly kizárási okot, azt saját maga jelentse be. A becsületügyi előadó kizárását nem lehet kérni, miután az nem tagja a tisztgyűlésnek, illetve a becsületügyi tanácsnak.

5. A kizárás tekintetében a ténymegállapítások alatt a becsületügyi választmány a tisztgyűlésen maga a tisztgyűlés, a becsületügyi tanács tárgyalásán a becsületügyi tanács és a becsületügyi fellebbezési tanács tárgyalásán pedig a becsületügyi fellebbezési tanács határoz.

6. A tisztgyűlés, a becsületügyi tanács, vagy a becsületügyi fellebbezési tanács elnöke ellen emelt kizárási indítvány tekintetében a honvédség főparancsnoka dönt. A kizárási indítványt az eljárás alatt álló (védő) az idézés kézbesítése után írásban azonnal nyújtja be, hogy a honvédség főparancsnoka az indítvány fölött még a tisztgyűlés, a becsületügyi tanács, illetve becsületügyi fellebbezési tanács összeülése előtt dönthessen. Elkészve benyújtott kizárási indítványt vissza kell utasítani.

7. Aki valamely becsületügyi eljárásnál a becsületügyi választmánynak, a tisztgyűlésnek, vagy a becsületügyi tanácsnak elnöke vagy tagja volt, vagy pedig aki a parancsnok jogait gyakorolta, ugyanazon ügyben a tisztgyűlésnek, a becsületügyi tanácsnak vagy a becsületügyi fellebbezési tanácsnak elnöke vagy tagja nem lehet.

9. §.

Az eljárás alatt álló jogai és kötelességei.

1. Az eljárás alatt álló védőjét az alábbi megszorításokkal szabadon választhatja.

2. Védő bármely állománycsoportbeli tényleges, tényleges állományból származó nyugállományu, vagy nem tényleges volt hivatásos tiszt lehet, aki az eljárás alatt állóval legalább is egyenlő rendfokozatban áll.

3. Az eljárás alatt álló a becsületügyi választmány, a tisztgyűlés, a becsületügyi tanács és a becsületügyi fellebbezési tanács elnökének vagy bármelyik tagjának kizárását a 8. §. 3. bekezdésében felsorolt oknál fogva kérheti.

4. E kérelemre nézve a 8. §. 5. és 6. bekezdése szerint döntenek.

5. Az eljárás alatt álló az ellene indított tényfelderítő, illetve tárgyaló eljárásnak az illetékes becsületügyi választmány, tisztgyűlés, vagy becsületügyi tanács helyet más becsületügyi választmányhoz, tisztgyűléshez, vagy más becsületügyi tanácshoz való utalását nyomatékos okok alapján kérheti. Ily kérelmet a parancsnoknál írásban kell benyújtani.

6. E kérelem a 15. §. 5. bekezdése szerint nyer elintézését.

7. Az eljárás alatt álló a ténymegállapítások, illetve a tisztgyűlés, a becsületügyi tanács (fellebbezési tanács) által elrendelt kiegészítő ténymegállapítások során, tanúkihallgatásokat és megállapításokat javasolhat.

8. Az eljárás alatt álló a kiegészítő ténymegállapítások folyamán kérheti, hogy egyes tanukat jelenlétében újból hallgassanak ki.

9. Az eljárás alatt álló első kihallgatásakor, végkihallgatása előtt és az előadás, illetve az indítvány elkészítése után a becsületügyi választmány két tagja jelenlétében az ügyiratokba vagy egyes ügydarábokba betekinthet és jegyzeteket készíthet.

10. Az eljárás alatt álló védőjével kihallgatása alatt is érintkezhet, nem szabad azonban vele, közvetlenül a feltett kérdések után a feleletre nézve tanácskoznia.

11. Az eljárás alatt álló kötelessége a védőjét kihallgatásának, valamint a tisztgyűlés, a becsületügyi tanács és fellebbezési tanács tárgyalásának helyéről és idejéről értesíteni.

12. Az eljárás alatt álló saját ügyében vallomását nem erősíti meg becsületére és kötelességére való hivatkozással.

13. Az eljárás alatt álló a tisztgyűlésen, a becsületügyi tanács, a becsületügyi fellebbezési tanács tárgyalásán oly becsületügyi iratok felolvasását is kérheti, melyeknek felolvasását az elnök előzetesen nem rendelte el, illetve védőbeszédének elmondása, védőiratának felolvasása közben oly ügyiratok újbóli felolvasását is, melyeket már felolvastak ugyan, de melyeket ő ügyére nézve fontosnak tart.

14. Az eljárás alatt álló az enyhítő és terhelő körülmények, illetve az indítvány felolvasása után védelmét szabadon előadhatja, vagy védőiratot olvashat fel.

15. Szabadon előadott védőbeszédét az eljárás alatt álló saját érdekében írásban foglalva is nyújtja be.

16. A védelem előadásánál az eljárás alatt álló mindazt felhozhajja, amit igazolásul vagy mentségül jónak vél.

17. Az eljárás alatt álló véleményét szabadon, minden korlátozás nélkül nyilváníthatja, ha azonban a védelem határait, alaki, vagy tartalmi tekintetben túllépné az illendőség ellen vétene, a tisztállásról alkotott általános nézetet illetlen módon bírálná, vagy egyes személyek

becsületét alaptalanul megtámadná, az elnök tőle a szót, előzetes megintés után megvonhatja.

18. Ha az eljárás alatt álló védőt jelentett be, akkor az eljárás alatt állót, a védelem előadásakor a védő előtt illeti meg a szó.

19. Az eljárás alatt állónak a becsületügyi válaszmány megengedheti, hogy személyes és szóbeli védekezés helyett írásban védekezzék.

20. Az eljárás alatt álló a becsületügyi tanács határozata ellen (felmentő határozat kivételével) a határozat kézbesítésétől számított 14 napon belül írásbeli fellebbezést nyújthat be a parancsnoknál.

21. A határidő postatovábbítás esetén nem a beérkezés napjára, hanem a postai feladás napjára vonatkozik.

22. A fellebbezésben mindaz felemlíthető, amit az eljárás alatt álló a ténymegállapítások, a tisztgyűlés az esetleg elrendelt kiegészítő ténymegállapítások és a becsületügyi tanács tárgyalása folyamán magára, illetve ügyére nézve sérelmesnek tart, valamint mindazt, amit a becsületügyi tanács határozatával szemben vagy egyébként érvényesíteni óhajt.

23. A fellebbezés a 31. §. szerint nyer elintézését.

24. A képviselőt (36. §.) az eljárás alatt álló jogai teljes mértékben megilletik, de ráhárulnak egyszersmind az eljárás alatt álló kötelességei is.

10. §.

A védő és jogai.

1. A védőnek kötelessége az eljárás alatt álló érdekeit lelkiismeretesen képviselni és megóvni.

2. A védő az eljárás alatt álló érdekében megfontoltan, tapintatos módon járjon el és oly mértékben vesse latba egész egyéniségét, amennyire azt meggyőződése követeli s amennyiben az a becsületről alkotott fogalmának és jogérzékének megfelel.

3. Nem lehet védő az, aki annak a becsületügyi válaszmánynak tagja amelyet a ténymegállapításokkal, illetve a kiegészítő ténymegállapításokkal megbíztak. Amennyiben a becsületügyi válaszmány valamelyik póttagja a ténymegállapításokban vagy kiegészítő ténymegállapításban közreműködött a filalom erre is kiterjed.

4. A védő a védelem elvállalását az eljárás alatt álló írásbeli meghatalmazásának csatolása mellett, előljáró parancsnokságának írásban bejelenti.

5. Az előljáró parancsnok a bejelentést tudomásul veszi, azt a meghatalmazáson aláírásával igazolja, s az így láttamozott meghatalmazást a védőnek visszaadja.

6. A védő a meghatalmazást első védői ténykedése alkalmával az elnöknek adja át.

7. A védőre a 8. §. 1. bekezdésében felsorolt kizárási okok közül csak a a) és e) alatt említettek vonatkoznak, ellene a 8. §. 3. bekezdése alapján kizárási indítvány nem tehető.

8. A védő a ténymegállapítások, illetve a tisztgyűlés a becsületügyi tanács (fellebbezési tanács) által elrendelt kiegészítő ténymegállapítások során a becsületügyi válaszmány által terve vett tanukihallgatásoknál, megállapításoknál, a tisztgyűlésen, a becsületügyi tanács és fellebbezési tanács tárgyalásán a tanácskozás megkezdéséig jelen lehet.

9. A becsületügyi válaszmány elnöke ennél fogva a tanukihallgatások és megállapítások helyét és időpontját a védővel idejekorán közölje, miután ezeknél az eljárás alatt álló elvileg nem lehet jelen (9. §. 7., 8. és 11. bekezdés).

10. A védő tanuhoz a becsületügyi válaszmány elnöke utján kérdéseket intézhet és kérheti, hogy egyes tanukat az eljárás alatt állóval szembesíttessenek. A védő a becsületügyi válaszmány által feltett kérdéseket nem bírálhatja, a becsületügyi válaszmány azonban a védő kérdéseit felülbírálhatja, illetve a kérdés feltevését megtagadhat.

11. A védő az eljárás alatt álló kihallgatásánál is jelen lehet, azonban az eljárás alatt álló kötelessége a védőt kihallgatásának helyéről és idejéről értesíteni.

12. A védőt egyébként mindazok a jogok megilletik, amelyek az eljárás alatt állónak a 9. §-ban biztosítva vannak.

13. A képviselőt (36. §.) a védő jogai teljes mértékben megilletik, de ráhárulnak egyszersmind a védő kötelességei is.

11. §.

A becsületügyi eljárás tagozódása.

1. A becsületügyi eljárás tagozódik :
  - a) a tényfelderítő eljárásra ;
  - b) a tárgyaló eljárásra.
- A) A *tényfelderítő eljárás* :
  1. A becsületügyi válaszmány ténymegállapításaira ;
  2. a tisztgyűlésre.
- B) a *tárgyaló eljárás* :
  1. A becsületügyi tanács tárgyalására, esetleg
  2. a becsületügyi fellebbezési tanács tárgyalására oszlik fel.
2. A ténymegállapítást a parancsnok rendeli el, míg arra nézve, hogy a tárgyaló eljárás megindíttassék-e, az e célból összehívott tisztgyűlés határoz.
3. A becsületügyi válaszmány végzi a tisztgyűlés, illetve a becsületügyi tanács, vagy becsületügyi fellebbezési tanács által szükségesnek vélt és elrendelt kiegészítő ténymegállapítást is.
4. A becsületügyi eljárás azzal a nappal kezdődik, amelyen a parancsnok a ténymegállapításokat elrendeli (16. §.) míg a tárgyaló eljárás azzal a nappal, amelyen a tisztgyűlésnek a tárgyaló eljárás megindításáról szóló határozatát az eljárás alatt állóval közlik. (21. §.)
5. A becsületügyi, illetve tárgyaló eljárás azon a napon ér véget, amelyen a tisztgyűlés, illetve a becsületügyi tanács, vagy a becsületügyi fellebbezési tanács határozata érvénybe lép.

6. Ha a becsületügyi választmány azt indítványozza, hogy a tisztgyűlés egybehívása nem szükséges, amennyiben ezzel a parancsnok egyetért (18. §.) akkor a becsületügyi eljárás a döntés közlésének napjával, illetve azzal a nappal végződik, amelyen az eljárás alatt állónak a határozat ellen emelhető kifogás benyújtására engedélyezett határidő (18. §. 7. bekezdése) lejár, illetve kifogás benyújtása esetén azon a napon, amelyen a kifogásra hozott elutasító határozatot az eljárás alatt állóval közlik.

7. Ha a benyújtott kifogásnak helyt adtak, akkor a becsületügyi eljárás megfelelő módon tovább folyik és a becsületügyi eljárás e §. 5. bekezdésében leírt módon fejeződik be.

A tényfelderítő eljárás.

12. §.

A tényfelderítő eljárás megindítása, megszakítása.

1. A becsületügyi eljárás vagy hivatalból, vagy a tiszt saját kérelmére rendelhető el.

2. Mindenki jogosult, a tisztnek pedig kötelessége bármely tiszt oly cselekményeit és mulasztásait, amelyek — nézete szerint — a tisztállás becsületébe ütköznek, az illető tiszt előljáró parancsnokságának (hatóságának) bejelenteni, tényleges szolgálatban álló egyének azonban jelentésüket szolgálati úton teszik meg.

3. Az ilyen jelentésekben a tárgyilagosságtól semmi körülmények között sem szabad eltérni és a jelentés kizáróan a cselekmény vagy mulasztás felsorolására szorítkozzék.

4. A honvéd hatóságok ezeket a feljelentéseket (jelentéseket), — amennyiben a további eljárásra nem ők illetékesek — az 5. §. szerint az eljárásra jogosult parancsnokhoz továbbítják.

5. Ha a becsületügyi eljárás során az derül ki, hogy az eljárás alatt álló cselekményei vagy mulasztásai a büntetőbíróóság hatáskörébe tartoznak, akkor a becsületügyi válaszmány (becsületügyi tanács, fellebbezési tanács) az ügyiratokat további intézkedés végett a parancsnokhoz terjeszti elő. Ha ennek folytán büntetőbíróósági (ügyészi) eljárást rendelnek el, akkor a becsületügyi eljárást megszakítani s erről a honvédség főparancsnokának — ha már a becsületügyi tanács összehívása is megtörtént — a honvédelmi miniszternek is jelentést kell tenni.

6. Ha az eljárás alatt állót a becsületügyi eljárás tárgyát képező cselekményen kívül valamely büntett vagy vétség (kihágás) is terhel, akkor a honvédség főparancsnoka határoz a tekintetben, hogy a becsületügyi eljárást folytatni, vagy megszakítani kell-e, mely célból az összes iratokat a honvédség főparancsnokához fel kell terjeszteni.

7. Amennyiben pedig a megindított bűnvádi eljárás folytán az illető rendfokozatát nem veszítette el, a parancsnok (5. §. d és f p.) a becsületügyi eljárást folytatását rendeli el.

8. Ha kétség merül fel, vajjon az eljárás alatt álló a tett elkövetésének idejében beszámítható állapotban volt-e, vagy hogy a becsületügyi eljárás idejében beszámítható-e, úgy erről az iratok csatolásával a honvédség főparancsnoka újján a honvédelmi miniszternek jelentést kell

tenni, aki intézkedik, hogy az illető elmebeli állapotáról orvosi vélemény szereztessék be. *)

9. Az orvosi szakvéleményben határozottan nyilatkoznia kell, vajjon az eljárás alatt álló:

a) a cselekmény elkövetésekor elmebeteg, vagy kivételes elmebeli állapota folytán beszámíthatatlan volt-e s így egyáltalában nem vonható felelősségre, vagy

b) a cselekményt csökkent beszámítható elmebeli állapotban követte el, minek folytán nem vonható teljes mértékben felelősségre, vagy

c) jelenleg oly természetű és fokú elmezavarban szenved, amely miatt vele a tárgyalást megfelelően megtartani nem lehet, vagy

d) a cselekmény elkövetésekor kétségtelenül beszámítható elmebeli állapotban volt-e s vele a tárgyalás megtartható-e?

10. Az a) és b) esetben a parancsnok a honvédség főparancsnokának az eljárás megszüntetését javasolja. Ha a honvédség főparancsnoka az eljárást megszünteti, erről a honvédelmi minisztert értesíti. A c) esetben a honvédség főparancsnoka az eljárást az eljárás alatt álló tárgyalóképeségének visszanyeréséig megszakítja és erről a honvédelmi minisztert értesíti. A d) esetben a becsületügyi eljárást folytatni kell.

11. Ha az eljárást elmebetegség folytán szüntették be (a és b eset), vagy szakították meg (c eset) akkor az eljárás alatt állótól, amennyiben ezt a tisztállástekintélyének megóvása megköveteli, a honvédség főparancsnokának javaslatára a honvédelmi miniszter az egyenruha viselésének jogát megvonhatja.

12. A ténymegállapítások elrendelése ellen panasznak, kifogásnak vagy fellebezésnek helye nincs.

13. §.

Becsületügyi választmányok nemei.

1. Becsületügyi választmány alakul külön-külön

- a) főtisztek,
- b) főzstisztek,
- c) tábornokok

számára.

14. §.

Becsületügyi választmányok megalakítása.

A) Főtisztek számára.

1. A becsületügyi választmány az elnökből és 3 tagból áll.

2. Állandó becsületügyi választmányt alakít:

- a) a honvédelmi miniszterium,
- b) minden vegyesdandár parancsnokság állomáshelyén,

*) Lásd az „Előzetes határozmányok” 1. pontját.

- c) minden ezred és önálló osztály a főrzállomáshelyén,
d) a Ludovika Akadémia.

3. A honvédség főparancsnoka a szükséghez képest az előző pontok értelmében alakuló becsületügyi választmányokon kívül is elrendelhet becsületügyi választmányok alakítását.

4. A becsületügyi választmány elnöke főrzstiszt, akit a honvédelmi miniszterium becsületügyi választmányánál a honvédelmi miniszterium katonaközigazgatási főcsoport főnöke, a vegyesdandárparancsnokságnál a vegyesdandárparancsnok, az ezredekénél és önálló osztályoknál ezek parancsnoka, a Ludovika Akadémián pedig ennek parancsnoka jelöl ki.

5. A becsületügyi választmány tagjai:
2 százados és 1 alantos tiszt.

6. Póttag:

minden rendes tag után 2-2, a Ludovika Akadémián alakuló becsületügyi választmánynál, valamint ott, ahol a létszámviszonyok 2-2 tiszt választását nem engedik meg, 1-1 ugyanazon rendfokozatbeli tiszt.

7. A becsületügyi választmány tagjait és póttagjait választja:

- a) a honvédelmi miniszteriumban annak tisztikara;
b) a vegyesdandárparancsnokságoknál a vegyesdandárparancsnokság és a vegyesdandárparancsnokságnak közvetlenül alárendelt parancsnokságok (hatóságok, intézetek) tisztikara;
c) ezredekénél és önálló osztályoknál ezek tisztikara;
d) a Ludovika Akadémián ennek tisztikara.

8. A választó hatósághoz, parancsnoksághoz, csapatfeszhez és intézethez szolgálattételre állandóan beosztott nyugállományú orvosok, hadbírák, hadbiztosok, mérnökkari- és gazdasági tiszték a katonállománybeli tisztekkel együtt választanak, de ők nem választhatók.

9. A tisztikarok a tagokat és a póttagokat titkosan, szavazattöbbséggel, szavazójegyekkel*) választják.

A szavazójegyeket a választó tisztikar tagjai lezárt borítékban a becsületügyi választmánynak küldik be. A szavazás a rendes- és póttagokra együttesen és nem külön-külön történik; a szavazatok számának rendje állapítja meg a megválasztott rendes- és póttagokat. Ha ugyanazon rendfokozatú tisztekre egyenlő számú szavazat esett, a rangban idősebbik a megválasztott. A választás eredményét a becsületügyi választmány állapítja meg. A becsületügyi választmány a szavazásról jegyzőkönyvet vesz fel, amelyen az összes tiszteket, kikre szavazat esett, a rájuk esett szavazatok számának megjelölésével felsorolja, a szavazójegyeket pedig a választás eredményének megállapítása után nyomban megsemmisíti.

10. Újonnan alakuló becsületügyi választmánynál a választó testület (e §. 2. bekezdése) parancsnoka a választás eredményének megállapítása céljából bizottságot jelöl ki.

*) A szavazójegyen és borítékon a szavazónak nem szabad a nevét feltüntetni, úgyszintén nem szabad a szavazójegyet aláírni.

11. A becsületügyi választmány elnökének és tagjainak (póttagjainak) megbízatása 2 évrz szól, amely január hó 1-én kezdődik és a következő év december hó 31-én végződik. Csonka év egész évnek számít.

12. A választó testület parancsnoka a választást úgy rendeli el, hogy az egyik századosi rendes tag és póttagjainak választása az egyik év decemberében, a másik századosi és alantos tisztii rendes tag és póttagjaik választása pedig a következő év decemberében történjék.

13. Lehetőleg olyan tisztekre essék a választás, akik a csapat-est főrsének állomáshelyén, vagy annak közelében állomásoznak.

14. Az első választást feltétlenül el kell fogadni, az egy évi működést közveftenül követő évre történt újbóli választás alól azonban a megválasztott felmentést kérhet, mely kérelemnek helyt kell adni.

15. A választó testület parancsnoka a megválasztottak névjegyzékét a honvédség főparancsnokának azonnal felterjeszti, időközben beálló minden változást is azonnal a honvédség főparancsnokának bejelenti.

16. A póttagokat csak elkerülhetetlen szükség esetén (a rendes tag megbetegedése, szabadságolása stb.) szabad a rendes tagok időnkénti helyettesítésére felhasználni.

17. Ha valamely rendes tag időközben bármely okból kifolyólag végkép kilép a becsületügyi választmányból, a kilépő rendes tag helyett a megválasztott póttag lép be a választmányba. A hiányzó póttag helyét pótválasztással azonnal be kell tölteni.

B) Törzstisztek számára.

1. A törzstisztek számára a honvédelmi miniszteriumban egy és minden vegyesdandárparancsnokság állomáshelyén egy-egy állandó törzstiszti becsületügyi választmányt kell alakítani, mely az elnökből és 3 rendes tagból álljon.

2. Az elnök tábornok (rangidősebb ezredes), akit a honvédelmi miniszteriumban a katona-közigazgatási főcsoportfőnöknek, a vegyesdandároknál pedig a vegyesdandár parancsnokának javaslatára a honvédség főparancsnoka jelöl ki; rendes tag egy ezredes, egy alezredes és egy őrnagy; póttag: egy ezredes és két más rendfokozatú törzstiszt.

3. Választók a honvédelmi miniszterium törzstiszti becsületügyi választmányának megalakítására nézve a honvédelmi miniszterium tábornokai és törzstisztei; a vegyesdandároknál a vegyesdandár területén levő összes tényleges tábornokok és törzstisztek.

4. Egyebekben az A) alatt foglaltak értelemszerűen érvényesek.

C) Tábornokok számára.

1. Ha a becsületügyi eljárást tábornok ellen rendelték el, akkor a honvédség főparancsnoka egy magasabb rendfokozatú tábornokot jelöl ki a tábornoki becsületügyi választmány elnökéül és a honvédség kötelékébe tartozó összes tényleges állományú tábornokok (tábornoki helyeken beosztott ezredesek) 3 tábornokot (tábornoki helyen beosztott ezredesi) a tábornoki becsületügyi választmány rendes tagjául és egy

tábornokot (tábornoki helyen beosztott ezredesi) póttagul választanak a honvédség főparancsnokának rendelkezései szerint.*)

2. Egyebekben az A) alatt foglaltak értelemszerűen érvényesek.

15. §.

Illetékesség, átutalás, kifogás.

1. A 14. §. A) 2. bekezdés értelmében megalakuló becsületügyi választmányok valamennyi főtisztre illetékesek, akik annak a parancsnokságnak, csapattestnek, vagy intézetnek szolgálati kötelékébe tartoznak, melynél becsületügyi választmány alakult, továbbá azokra a főtisztekre is, akiket esetenként ezekhez a választmányokhoz utalnak.

2. A 14. §. B) pont értelmében megalakuló főrzstiszti becsületügyi választmányok illetékesek, valamennyi főrzstisztre, akik a honvédelmi miniszterium, illetve a vegyesdandárparancsnokság, vagy annak alárendelt parancsnokságok, hatóságok, csapattestek és intézetek szolgálati kötelékébe tartoznak, továbbá azokra a főrzstisztekre, kiket esetenként ezekhez a választmányokhoz utalnak.

3. A Ludovika Akadémia állományába beosztott főrzstisztekre nézve a budapesti 1. honvéd vegyesdandárparancsnokság főrzstiszti becsületügyi választmánya illetékes.

4. A vegyesdandárparancsnokságok szolgálati kötelékébe nem tartozó parancsnokságok, hatóságok és intézetek állományában levő fő- és főrzstiszteket a honvédség főparancsnoka állandóan valamely (rendszerint a velük egy állomáson levő vagy állomáshelyükhöz legközelebbi) választmányhoz utalja.

5. Ha különös körülményeknél fogva az látszik szükségesnek, hogy a ténymegállapítás végrehajtásával az illetékes becsületügyi választmány helyett más becsületi választmány bízzassék meg, illetve az illetékes tisztgyűlés vagy becsületügyi tanács helyett más tisztgyűlés vagy becsületügyi tanács jelöltsék ki, avagy ha az eljárás alatt álló kéri ügyének átutalását, ezt a parancsnok az ügyiratok felterjesztése mellett a honvédség főparancsnokának jelenti, aki a kérdésben határoz. Ha a honvédség főparancsnoka az átutalást megengedte, a ténymegállapításokat az eddigi ügyiratok alapján folytatni kell.

6. Átutalás esetén a parancsnok jogait az a parancsnok gyakorolja, akinek a kijelölt becsületügyi választmány alárendelve van, kivéve a fegyelmi fenytő hatalmat, amelynek gyakorlására a Szolgálati Szabályzat I. Rész 661. p. 2. bekezdése értelmében a ténymegállapításokat elrendelő parancsnok marad illetékes.**)

7. Ha egy és ugyanazon ügyben több fizt van érdekelve, akkor a ténymegállapítást valamennyi eljárás alatt állóra nézve elvileg ugyanazon becsületügyi választmány egyidőben és együttesen lebonyolítja, tartozzanak bár az illetők akár egy és ugyanazon, akár különféle

*) Nyugállományúak is lehetnek.

***) Lásd az „Előzetes határozmányok“ 2. pontját.

csapattestekhez (parancsnokságokhoz, hatóságokhoz, intézetekhez). Azt a becsületügyi választmányt, amely az ügyben a ténymegállapítást végzi, a honvédség főparancsnoka jelöli ki.

8. A parancsnok jogaira nézve e §. 6. bekezdésében foglaltak a mértékadók.

9. Amidőn törzstiszt főtiszttel együttesen van eljárás alatt, az utóbbira nézve is a törzstiszti becsületügyi választmány, ha pedig tábornok van törzs- vagy főtiszttel együttesen eljárás alatt, akkor az utóbbiakra nézve is a tábornoki becsületügyi választmány illetékes.

10. A becsületügyi választmány illetékessége ellen emelt kifogások tárgyában, a felterjesztett ügyiratok alapján, a honvédség főparancsnoka határoz.

16. §.

A ténymegállapítások elrendelése.

1. A parancsnok a feljelentést (jelentést) a netán már lefolytatott előzetes megállapításokra vonatkozó iratokkal (bűnperiratokkal) a becsületügyi választmánynak a ténymegállapítások végrehajtása (az előadás megszerkesztése és indítványozás) végett kiadja.

2. A parancsnok a ténymegállapítást elrendelő parancsában a vádakat pontokba foglalva sorolja fel.

3. A ténymegállapítások elrendelésével a parancsnok a körülményekhez képest az eljárás alatt állót arra utasíthatja, hogy az állomáshelyét el ne hagyja, esetleg, hogy tartózkodási helyét a becsületügyi választmány állomáshelyére áttégye. Kivételes esetekben a vád természete szerint a parancsnok az eljárás alatt állót a szolgálat alól is felmentheti és neki a tiszti intézménynek látogatását is megtilthatja.

4. A becsületügyi választmánynak az eljárás alatt álló minőségnyi táblázatát (másolatban), továbbá büntetési jegyzőkönyvi kivonátát és anyakönyvi lapjának másolatát is meg kell küldeni. Ezeknek az okmányoknak hiánya azonban nem akadályozza a ténymegállapítások haladéktalan végrehajtását.

5. Ha a honvédség főparancsnoka a ténymegállapítást tábornok ellen rendelte el, úgy mindenekelőtt a 14. §. C) pont értelmében a becsületügyi választmány megalakítására intézkedik.

6. A ténymegállapítás elrendelését a parancsnok a vád lényegének és annak megemlékezésével, hogy a ténymegállapítással melyik becsületügyi választmányt bízta meg, a honvédség főparancsnokának bejelenti. Ha a parancsnok az eljárás alatt állót a szolgálat alól is felmentette és a tiszti intézmények látogatásától is eltiltotta, ezt jelentésében szintén felemlíti.

17. §.

A ténymegállapítások végrehajtása.

1. A becsületügyi választmány elnöke a ténymegállapításnál a 7. §. rendelkezéseit állandóan tartsa szem előtt.

2. A ténymegállapítás azzal kezdődik, hogy a becsületügyi választmány elnöke az eljárás alatt állót írásban, előljáró parancsnoksága (hatósága)* útján, a vádpontok rövid felemlítésével értesíti a ténymegállapítás elrendeléséről. Egyben az eljárás alatt állót kihallgatása céljából egy meghatározott napra (legalább 3 nappal az idézés kézbesítése után) a becsületügyi választmány elé megidézi és egyben közli vele, hogy távolmaradása a ténymegállapítást gátolni nem fogja, továbbá kérheti, hogy személyes szóbeli védekezés helyett írásban védekezhessék.**

3. Ha az idézést az eljárás alatt állónak rajta kívül álló okoknál fogva nem lehetett kézbesíteni, a becsületügyi választmány a tényállást, amennyiben az az eljárás alatt álló kihallgatása nélkül csak lehetséges, megállapítja, melynek megállapítása után az eljárást megszakítja. (36. §.)

4. Ha az eljárás alatt álló az írásbeli védekezést választotta, akkor a becsületügyi választmány a kérdőpontokat az eljárás alatt állóval írásban közli és a válaszcímzés beküldésére megfelelő határidőt szab.

5. Ha az eljárás alatt álló a ténymegállapítás elrendeléséről az értesítést, illetve az idézést átvette s ennek ellenére a becsületügyi választmány előtt nem jelent meg, sem védőt nem küldött, vagy ha az idézést neki saját hibájából kézbesíteni nem lehetett, továbbá, ha az idézés átvételét megtagadja, illetve meghusítja s végül, ha a neki megküldött kérdőívet kitöltve nem küldi be, a becsületügyi választmány a ténymegállapítást megszakítás nélkül folytatja.

6. A becsületügyi választmány előtt megjelent eljárás alatt állónak a becsületügyi választmány megengedheti, hogy válaszát a feltejt kérdésekre legközelebbi kihallgatásakor írásban beadja.

7. Az eljárás alatt álló kihallgatásáról a becsületügyi választmány az 1. melléklet mintája szerint jegyzőkönyvet vezet és a kihallgatást a vád minden egyes körülményére kiterjeszti. A jegyzőkönyvet minden további kihallgatás alkalmával folytatni kell. Ha az eljárás alatt álló az írásbeli védekezés módját választotta, vagy ha a feltejt kérdésekre válaszát írásban nyújtotta be, ezeket a jegyzőkönyvhöz kell csatolni. Az eljárás alatt állót az elnök első kihallgatásakor felszólítja, hogy az ügyiratokba betekintszen, aki azonban e joggal nem köteles élni.

8. Az eljárás alatt álló és védő (képviselő) jogait a 9. §. illetve 10. §. tartalmazza s ugyanezekben a szakaszokban van az elnök joga is megállapítva az eljárás alatt állóval és védővel szemben.

*) Az idézésre az eljárás alatt álló címét, a borítékra pedig az előljáró parancsnokság (hatóság) címét kell írni.

***) A becsületügyi választmány elnöke az eljárás alatt álló figyelmét a 38. §-ra, illetve az „Előzetes határozmányok“ 6. pontjára hívja fel.

9. A becsületügyi választmány dönt, hogy lehet-e és ha igen, mennyiben, az eljárás alatt álló és védő javaslatait elfogadni. Az eljárás alatt álló és védő javaslatait a becsületügyi választmány ne utasítsa el kerekén, hanem fogadja el azokat, hacsak világosan be nem bizonyítható, hogy az eljárás alatt álló és védő javaslataikkal a ténymegállapítások elodázására vagy meghiusítására förekednek.

10. A becsületügyi választmány a parancsnok által pontokba foglalt vádat gondosan újból mérlegeli s a tényállást, ha szükséges, a feljelentő vagy tanúk kihallgatásával, illetve más módon teljes mértékben tisztázza, esetleg a vádnak kiterjesztését indítványozza.

11. A becsületügyi választmány belátásától függ, hogy szükséges és helyén való-e a vallomások között mutatkozó ellentmondások tisztázása céljából a tanúkat egymással vagy az eljárás alatt állóval szembesíteni.

12. Az eljárás alatt álló, valamint a tanúk (feljelentő) kihallgatásánál az elnökön kívül a becsületügyi választmánynak legalább 2 tagja — az elnök távollétében pedig 3 tagja — jelen legyen. Útóbbi esetben a rangban legidősebbet illetik meg az elnök jogai.

13. Ha a tervbevelt megállapításoknál honvédparancsnokságok (hatóságok) közreműködése szükséges, vagy ha a becsületügyi választmánynak nyugállományú honvédegyéneket kell kihallgatni, a becsületügyi választmány az illető parancsnoksággal (hatósággal), vagy az illető egyénnel közvetlenül írásban érintkezhetik.

14. Minden honvédegyén köteles a becsületügyi választmánynak felvilágosítást adni, illetve felszólításra írásban nyilatkozni, vagy pedig idézés folytán személyesen megjelenni.

15. A ténymegállapítást végző becsületügyi választmány azokat a honvédegyéneket, akik a becsületügyi választmány állomáshelyén vagy annak közelében tartózkodnak, tanúképen személyesen és szóval hallgatja ki.

16. Ha a ténymegállapítást végző becsületügyi választmány a honvédegyéneket tartózkodási helyük nagy távolsága miatt nem hallgathatja ki, úgy a fiszti- (honvédtisztviselői) karhoz tartozó tanúkat kérdőívvel írásbeli nyilatkozatokra szólítsa fel.*) Ha azonban a becsületügyi választmány az ügy fontossága miatt elkerülhetetlenül szükségesnek tartja, hogy a tanúk kihallgatásuk céljából a ténymegállapítást végző vagy tartózkodási helyükhöz legközelebb levő becsületügyi választmány előtt személyesen megjelenjenek, a tartózkodási hely távolsága ennek nem lehet akadálya. Tiszti (honvédtisztviselői) karhoz nem tartozó honvédtanúkat a ténymegállapítást végző vagy helyükhöz legközelebb levő becsületügyi választmány feltétlenül személyesen hallgassa ki.

17. A fisztek, mint tanúk, jegyzőkönyvi vallomásukat vagy írás-

*) A felszólításra a tanú nevét és címét, a börtönlakra a parancsnokság (hatóság) címét kell írni.

beli nyilatkozatukat annak végén „becsületükre és kötelességükre“ hivatkozva megerősítik. (2. melléklet).

18. Polgári személyeket megjelenésre — tanúkihallgatás céljából — a becsületügyi választmány megfelelő módon felkéri.

19. Ha a tanúk a felkérésnek nem tesznek eleget, a becsületügyi választmány az illetékes közigazgatási hatóság közreműködését veszi igénybe s kéri, hogy az illető tanút jegyzőkönyvileg az illetékes közigazgatási hatóság hallgassa ki.

20. A honvédtisztviselőket és a polgári tanúkat a becsületügyi választmány elnöke kihallgatásuk előtt az igaz vallomástételre hívja fel és figyelmezteti őket a hatóság előtti hamis vallomás büntetőjogi következményeire. (3. melléklet).

21. Polgári állami vagy evvel egyenlőnek tekinthető szolgálatban álló tisztviselőket a becsületügyi választmány kihallgatásuk végett előljáró szolgálati hatóságukat kihallgatásuk iránt megkeresi. Ha azonban az ügy az illető tisztviselő szolgálati hatáskörét érinti, akkor a becsületügyi választmány a kívánt felvilágosítást az illetők felettes hatóságától szerzi be.*)

22. Külföldön szükséges megállapítások és külföldön tartózkodó tanúk kihallgatása céljából elvileg diplomáciai képviselőket kell igénybevenni. Ilyen esetekben a becsületügyi választmány — a tanúk részére kiállított kérdőpontokat csatolva — közvetlenül a honvédelmi miniszterhez forduljon.**)

23. Mihelyt a becsületügyi választmány az összes tanúkat kihallgatta és a szükséges megállapítások megtörténtek, az eljárás alatt állót újból kihallgatja, mely alkalommal vele a ténymegállapítás teljes eredményét oly módon közölje, hogy az eljárás alatt álló az ellene emelt vádról s annak lényegéről teljesen tájékozva legyen, aminek az a célja, hogy az eljárás alatt álló végkihallgatásakor megfelelően védekezhesék. Az elnök ez alkalommal az eljárás alatt állót megkérdezi, hogy óhajt-e az ügyiratokba beletekinteni. Csak ezután tűzi ki a becsületügyi választmány a végkihallgatás idejét. Az eljárás alatt álló végkihallgatásakor, valamint a tisztgyűlésen is védekezhetik.

24. Amennyiben a ténymegállapítások eredménye az eljárás alatt állóval szemben terhelő körülményt megállapítani nem tudott, a végkihallgatás mellőzhető.

25. A becsületügyi választmány a ténymegállapításokat oly módon végzi el, hogy a vádbeli cselekmények és mulasztások teljesen meg legyenek világítva. A ténymegállapítást addig nem szabad befejezni, amíg kétségtelenül meg nem állapítható, hogy a vádbeli cselekmények és mulasztások tényleg fennállanak-e vagy sem és mily mértékben.

*) Kisebb helyőrségeken, ahol becsületügyi választmány nincs, az állomásparancsnokság, a becsületügyi választmány felkérésére, esetről-esetre 3 tisztből álló bizottságot jelölhet ki, polgári és katonai tanúk kihallgatása céljából. Ez a bizottság közvetlen írásbeli érintkezésre jogosult.

**) Lásd ezenkívül az „Előzetes határozmányok“ 3. pontját.

18. §.

A ténymegállapítások befejezése, az előadás és az indítvány megszerkesztése, a parancsnok kötelességei.

1. A becsületügyi választmány elnöke, az eljárás alatt álló végkihallgatása után, ha a ténymegállapítást teljesnek tartja, a becsületügyi választmány tagjaival folytatott tanácskozás alapján az előadás (4. melléklet) megszerkesztésével a választmány egyik tagját megbizzza, esetleg maga megszerkeszti. Az előadást a választmány minden tagja aláírja.

2. Ha a ténymegállapítás ugyanazon ügyben két vagy több físz ellen folyt, akkor csak egy együttes előadást kell szerkeszteni.

3. A becsületügyi választmány a ténymegállapítások eredményét előadásának befejező részében egész röviden összefoglalja, felsorolja és mérlegeli a terhelő és enyhítő körülményeket és az esethez képest a szavazás arányának felemlítésével indítványozza, vajjon a tisztgyűlés összehívása szükséges-e vagy sem.

4. Ha a becsületügyi választmány úgy találja, hogy az eljárás alatt állót, a tisztgyűlés összehívása nélkül, fegyelmi úton kellene felelősségre vonni, úgy ezt indítványozza.

5. A ténymegállapítást végző becsületügyi választmány elnöke ezután az összes ügyiratokat haladéktalanul a parancsnoknak terjeszti fel, előzőleg azonban az eljárás alatt állót értesítse, hogy az ügyiratokba záros határidőn belül betekinthez.

6. Ha a becsületügyi választmány egyhangúan azt indítványozza, hogy a tisztgyűlés egybehívása nem szükséges, akkor a parancsnok — amennyiben ezzel az indítvánnyal egyetért — az esetleg indítványozott vagy szükségesnek vélt fegyelmi fenyítést kiszabja s az eljárás alatt állót értesíti és ezt, valamint esetleges fegyelmi intézkedéseit az ügyiratok csatolása mellett a honvédség főparancsnokának jelenti.

7. E határozat ellen az eljárás alatt álló csak akkor nyújthat be kifogást, ha ő maga kérte a becsületügyi eljárás megindítását. Az eljárás alatt álló a kifogást a határozat kihirdetését követő 8 napon belül köteles írásban a honvédség főparancsnokánál benyújtani.

8. Ha ellenben a választmány vagy annak csak egy tagja is a tisztgyűlés egybehívását indítványozza, vagy ha a parancsnok a tisztgyűlés egybehívását a választmány egyhangú indítványa ellenére is szükségesnek vált, akkor a tisztgyűlést egybehívja. A tisztgyűlést akkor is egybe kell hívni, ha a honvédség főparancsnoka az előbbi pontban említett kifogásnak helyt adott.

9. Átutalás esetén fegyelmi fenyítés kiszabására a parancsnok jogai és kötelességére nézve a 15. §. 6. bekezdése mértékadó.

19. §.

A becsületügyi előadó.

1. A becsületügyi előadó a ténymegállapítással megbízott becsületügyi választmány egyik tagja, akit a becsületügyi választmány elnöke jelöl ki s aki az ügyei kimerítően és részletesen ismeri.

2. A becsületügyi előadó a tisztgyűlésen és a becsületügyi tanács tárgyalásán jelen van, ő az ügy ismertetésében az elnök segédközege, azonban a tanácskozásban és szavazásban részt nem vehet s a tárgyalótermet a tanácskozás megkezdése előtt el kell hagynia.

3. A becsületügyi előadó úgy a tisztgyűléshez, mint a becsületügyi tanácshoz csak abban az esetben rendelhető ki, ha a ténymegállapításokat végrehajtó becsületügyi tanács egybehívásának helyén van elhelyezve, avagy, ha tulajdonoson terjedelmes és bonyolult ügyekben a becsületügyi előadó kirendelése az ügy érdekében feltétlenül szükségesnek mutatkozik, mely utóbbi esetben a kirendelés szükségessége tekintetében a vegyesdandár parancsnok, illetve a honvédség főparancsnoka dönt. Egyébként a tisztgyűlés és a becsületügyi tanács elnöke a becsületügyi előadó teendőivel a tisztgyűlés, -illetve a becsületügyi tanács egy tagját bizza meg, aki azonban a tanácskozásban is részt vesz.

3. A tisztgyűlés elnöke a parancsnok jelöli ki.

4. Ha a tényfelderítő eljárást oly főfisztt ellen rendelték el, aki nem tartozik valamelyik ezred szolgálati kötelékébe vagy ha az eljárás alatt álló honvédorvos, hadbíró, hadbiztos, mérnökkar- vagy gazdasági fisztt, akkor a tisztgyűlésen, amennyiben a szolgálati viszonyok megengedik, annak a parancsnokságnak (hatóságnak, csapattestnek, intézetnek) testületnek, vagy szolgálati ágának a tisztgyűlés székhelyén vagy annak közelében állomásozó törzs- és főfiszttjei is részt vesznek, melyhez az eljárás alatt álló tartozik.

5. A tisztgyűlés csak akkor határozatképes, ha az elnökön kívül legalább 12 tag van jelen. A tisztgyűlés határozatképességének biztosítása céljából, ha az más módon nem volna lehetséges, az elnök a parancsnokságnak, csapattestnek a tisztgyűlés székhelyében legközelebb állomásozó fiszttjeit is meghívja a tisztgyűlésre; ha pedig a tisztgyűlés határozatképessége így sem volna biztosítható, akkor az elnök a parancsnok útján az előljáró honvéd vegyesdandár parancsnokságtól kéri a szükséges számú fiszttnek kirendelését más honvéd csapattest állományából.

6. A ténymegállapítást végző becsületügyi választmány elnöke és tagjai a tisztgyűlésen nem vehetnek részt, kivéve a becsületügyi előadót. (19. §.)

7. Ha különböző állománycsoportbeli fiszttok egy és ugyanazon ügyben vannak érdekelve, a tisztgyűlésen mindazok résztvesznek, akik erre hivatva lennének, ha minden egyes eljárás alatt álló ügye külön-külön kerülne elbírálás alá. A szavazásban azonban a tisztgyűlésnek csakis az egyes eljárás alatt állókra nézve illetékes tagjai vehetnek részt.

8. Mihelyt a parancsnok a befejezett ténymegállapításra vonatkozó iratokat megkapta, azokat haladéktalanul a kijelölt elnöknek megküldi. Az elnök az ügyiratok alapján a szóban forgó ügyről a lehető legrövidebb idő alatt, mindamellelt oly alaposan tájékozódik, hogy az egész anyagot feljesen ismerje és, hogy a tisztgyűlést simán vezethesse. Ezután meghatározza a tisztgyűlés helyét, napját és óráját és azt az eljárás alatt állónak idejekorán (legalább 14 nappal előbb) átvételi elismervény (postai térítvevény) ellenében, a tisztgyűlés tagjainak, a becsületügyi választmány elnökének (a becsületügyi előadó kirendelése végett 19. §.), az eljárás alatt álló nevének rendfokozatának és csapattestének felemlítésével tudtuladja.

9. A védőt a tisztgyűlés helyéről és idejéről az eljárás alatt álló értesíti.

10. A kijelölt elnök az eljárás alatt állót egyben arra is figyelmezteti, hogy a tisztgyűlésen személyesen jelenjék meg, vagy alkalmas védőt (9. és 10. §.) küldjön avagy védőiratot terjesszen be, mert különben csakis a ténymegállapítás eredménye és iralai alapján hoznak majd határozatot. Ebbe az idézésbe még azt is vegye fel, hogy az eljárás alatt álló védője kíséretében is megjelenhet, s hogy esetleges védőiratát felolvashatja, illetve annak felolvasását el fogják rendelni. Az elnök az idézéshez a becsületügyi választmány előadásának (4. melléklet) másolatát is csatolja.

11. Ha az eljárás alatt álló az idézés átvétele dacára sem jelent meg a tisztgyűlésen, sem védőt nem küldött, védőiratot nem terjeszt elő, vagy ha az idézést neki saját hibájából kézbesíteni nem lehetett, továbbá ha az idézés átvételét megtagadja, illetve meghiusítja, akkor a tisztgyűlést, tekintet nélkül erre, meg kell tartani (17. §. 5. bekezdés).

12. Ha az eljárás alatt állót a megjelenésben különös körülmények, mint pl. betegség, akadályozzák, vagy pedig védőiratának megszerkesztésére és beküldésére képtelen, azonban ragaszkodik a személyes megjelenéshez vagy védőiratának felolvasásához, akkor a tisztgyűlést mindaddig el kell halasztani, míg az eljárás alatt álló a tisztgyűlésen megjelenni tud, vagy védőiratát megszerkeszteni és beküldeni tudja.

13. Ha a tisztgyűlésre szóló idézést az eljárás alatt állónak rajta kívül álló okokból kézbesíteni nem lehetett, akkor a becsületügyi eljárást további intézkedésig meg kell szakítani (36. §.)

14. Az elnök az eljárás alatt álló és védője, valamint a becsületügyi előadó jelenlétében a tisztgyűlést megnyitja és felszólítás utján megállapítja, hogy van-e a tisztgyűlés tagjai között olyan, aki a 8. §. 1. bekezdése értelmében a becsületügyi eljárásból ki van zárva, illetve van-e a 8. §. 3. bekezdése értelmében kizárási indítvány. Az elnök ily értelmű nyilatkozatra az eljárás alatt állót és védőt is szólítsa fel. Ha volna valaki, aki a 8. §. 1. bekezdése értelmében a becsületügyi eljárásból ki van zárva, akkor az elnök az illetőt felszólítja a távozásra, ha pedig valaki ellen a 8. §. 3. bekezdése értelmében kizárási indítvány volna, akkor az elnök, az eljárás alatt álló és védő, valamint a becsületügyi előadó eltávolítása után, azonnal elrendeli a szavazást.

A tisztgyűlés mindegyik tagja előszóval szavaz és pedig rendfokozat és rang szerint alulról felfelé. A határozat kimondásához a tisztgyűlés szótöbbsége szükséges. Szavazat egyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. Az elnök nézve a 8. §. 6. bekezdése mérvadó.

15. A szavazás befejezése s az esetleg kizártak távozása után az elnök az eljárás alatt állót és védőt, valamint a becsületügyi előadót ismét behívhatja és az összes tagokhoz intézett oly felhívással folytatja a tisztgyűlést, hogy a szóban forgó ügyben, a befejezett ténymegállapítás eredménye alapján, becsületük és kötelességük szerint tanácskozzanak és hozzanak határozatot. Figyelmezteti továbbá a jelenlévőket, hogy a tárgyalás alatt higgadságot, mérsékletet fanusítsanak és rámutat arra, hogy annak eldöntéséről van szó, vajjon a tárgyaló eljárás megindítása szükséges-e.

16. Az elnök a tisztgyűlést saját maga vezeti és az anyagot teljes egészében oly mértékben ismerje, hogy a legkisebb kételyt is azonnal képes legyen eloszlatni.

17. Az elnök ezután a becsületügyi előadó által felolvashatja a becsületügyi válaszmány előadását — a terhelő és enyhítő körülmények, valamint az indítvány kivételével — továbbá mindazokat az ügydarabokat, amelyek a tényállás teljes tisztázása céljából fontosak, valamint azokat is, amelyeknek felolvasását az eljárás alatt álló vagy védője kívánja. Minden tag az elnöktől a tényállásra vonatkozóan felvilágosításokat kérhet. A kívánt felvilágosítást vagy maga az elnök adja meg, vagy pedig a becsületügyi előadóit utasítja annak megadására.

18. Ezek után az elnök röviden ismerteti a ténymegállapítások eredményét és elrendeli a terhelő és enyhítő körülmények, valamint az indítvány felolvasását, melynek megtörténte után az eljárás alatt álló és védő adják elő védelmüket, illetve olvassák fel védőiratukat.

19. Az eljárás alatt álló és védője, védőbeszédjük befejezése, illetve védőiratuk felolvasása után, aláírják a tisztgyűlés jegyzőkönyvét és a tárgyalótermet elhagyják. A becsületügyi előadó ekkor ugyancsak elhagyja a tárgyalótermet.

Amennyiben a becsületügyi előadói teendők ellátásával a tisztgyűlés egy tagja bizatott meg, eme tisztség betöltése kizárasi okot nem képezhet, tehát az ügy előadója
 sz. a **jául kijelölt a becsületügyi eljárásban részt vesz.**

délyt. Az elnök a tisztgyűlés minden olyan tagját, aki a tárgytól minden ok nélkül eltér, vagy ismétlésekbe bocsátkozik, a tárgynál való megmaradásra felhívja, illetlen nyilatkozatoknak gátat vet és ilyenek ismétlődése esetén a szót az illetőktől megvonja.

23. A tanácskozás befejeztével az elnök minden lényegtelen dolog elhagyásával az ügyet főmőren összefoglalja, rámutat azokra a fontosabb mozzanatokra, amelyeknek a tisztgyűlés határozatánál fontossága van. Az elnök ezt az előre elkészített „összefoglalását“ írásban a tisztgyűlés jegyzőkönyvéhez csatolja.

24. Ezután történik a szavazás.

25. A tisztgyűlés tagjai az eljárás alatt álló mellett és ellen felhozott bizonyítékok lelkiismeretes mérlegeléséből leszürt szabad meggyőződés szerint döntenek arra nézve, hogy a felhozott vádak valóban megállanak-e, vagy sem.

26. A tisztgyűlés először az előzetes kérdésekben szavaz és pedig:

1. azokra az indítványokra, amelyek az ügyet az illetékes büntetőbírószághoz utalni kívánják,

2. azokra az indítványokra, amelyek a ténymegállapítás kiegészítését és az iratoknak a becsületeügyi választmányhoz való visszaküldését kívánják,

3. azokra az indítványokra, amelyek a beszámíthatóság megállapítására vonatkoznak (12. §. 8. bekezdés).

27. Az előzetes kérdésekben feltétlenül a főkérdés eldöntése előtt kell szavazni. A szavazás e §. 14. bekezdése szerint történik.

28. A tisztgyűlésnek azok a tagjai, akik az előzetes kérdésekben kisebbségben maradtak, a főkérdésre szavazni kötelesek.

29. Ha a tisztgyűlés a ténymegállapítást hiányosnak találja és a tényállás tüzetes felderítése érdekében annak kiegészítését tartja szükségesnek, vagy a ténymegállapításnál oly hibákat tapasztal, amelyek a becsületeügyi eljárás lényeges alapelveit sérti, akkor az elnök, a főkérdésre való szavazás nélkül, a tisztgyűlés erre vonatkozó határozatának és annak indokainak jegyzőkönyvbe foglalása után a tárgyalást berekeszti.

30. Ebben az esetben, valamint minden más esetben is, amidőn az előzetes kérdésekben történt szavazás eredménye folytán a főkérdésben nem lehet határozni, az elnök az ügyiratokat a tisztgyűlés határozatának értelmében való további intézkedés végett a parancsnokhoz felterjeszti, aki a kiegészítő ténymegállapítások foganatosítása után a tisztgyűlés újbóli összehívására intézkedik.

31. A tisztgyűlés a főkérdésben titkosan, előre elkészített szavazójegyekkel szavaz. A szavazójegyek a következő szöveggel készülnek: „A tárgyaló eljárás megindítása szükséges” és „A tárgyaló eljárás megindítása nem szükséges”. A tisztgyűlés minden egyes tagja akképen szavaz, hogy a szavazójegy szövegének azt a részét, mely az ő véleményének nem felel meg, keresztülhúzza. A tisztgyűlés elnöke nem szavaz.

32. A tisztgyűlés elnöke az egyes rendfokokozatok rangban legidősebb tagjaival együtt megállapítja a szavazatok számarányát, illetve a szavazás eredményét és ezt, mint határozatot kihirdeti.

33. Ha a tisztgyűlés kétharmad vagy még több szótöbbséggel azt a határozatot hozza, hogy a tárgyaló eljárás megindítása nem szükséges, akkor e határozatával egyszersmind a becsületeügyi eljárás befejezését is kimondja. *)

34. A szavazás után a szavazójegyeket azonnal meg kell semmisíteni.

35. A tisztgyűlés lefolyásáról az 5. melléklet mintája szerint

*) Ha a tisztgyűlés szavazó tagjainak száma (az elnök nem szavaz, tehát nem szabad a szavazó tagok számába beszámítani) 3-mal történt osztása után maradékot mutat, a maradékot nem szabad figyelembe venni és enélkül kell a tárgyaló eljárás mellőzésére szükséges szavazatok legkisebb arányszámát megállapítani, pl. a tisztgyűlés szavazó tagjainak száma: $23,23 \div 3 = 7$, tehát a tárgyaló eljárás mellőzésének kimondásában 14 szavazat szükséges.

jegyzőkönyvet kell vezetni, melyet az elnök és minden rendfokozatnak a rangban legidősebb tisztje aláír.

36. Ezután az elnök a tisztgyűlés tagjait a fitoktartás kötelezettségére (7. §.) figyelmezteti és a tárgyalást befejezettnak nyilvánítja.

37. Ha egy és ugyanazon becsületügyben több tiszt jár eljárás alatt, akkor mindegyik eljárás alatt állónak az előadásnak csak reá vonatkozó részét kell kézbesíteni.

38. Ha valamennyi eljárás alatt álló (és védője) megjelent a tisztgyűlésen, akkor valamennyi a tárgyalóteremben maradhat, a többi eljárás alatt álló (védő) beszéde alatt is.

39. A tisztgyűlés lefolyásáról csak egy jegyzőkönyvet kell ugyan vezetni, de mindegyik eljárás alatt állóra külön-külön kell szavazni s a határozatot szintén külön-külön kell a jegyzőkönyvben felvenni. Ha a becsületügyi eljárást az eljárás alatt állók valamelyike ellen, miután az illetőnek az idézést kézbesíteni nem lehetett, a §. 13-ik bekezdése értelmében megszakították volna, azt a többiek ellen tovább kell folytatni és befejezni kell.

40. Az illetékesség megváltoztatására és az átutalásra ^{15. Szab.} foglaltak itt is érvényesek.

B) Törzstisztek számára.

1. A törzstisztgyűlés egybehívására a honvédség főparancsnoka intézkedik. A törzstisztgyűlés, melyen a honvédség főparancsnoka által kijelölt tábornok (rangidősebb ezredes) elnököl, úgy alakul meg, hogy a honvédség főparancsnoka kijelöli azokat a csapatokat (parancsnokságokat, hatóságokat, intézeteket), amelyeknek tényleges állományú törzstisztszjei a törzstisztgyűlésen az e célból kijelölt honvédállomáson résztvesznek. A törzstisztgyűlés akkor határozatképes, ha az elnökön kívül legalább 12 tag van jelen.

2. A törzstisztgyűlés befejeztével az elnök az ügyiratokat közvetlenül a honvédség főparancsnokának terjeszti fel.

3. Egyebekben e §. A) pontjában foglaltak értelemszerűen érvényesek.

C) Tábornokok számára.

1. Ha tábornok avagy hasonló rendfokozatú egyén becsületügyében kell tisztgyűlést összehívni, akkor a honvédség főparancsnoka a honvédségnek Budapesten állomásozó tényleges tábornokain (tábornoki helyen beosztott ezredesein) kívül más vegyesdandár kötelékébe tartozó tényleges tábornokokat (tábornoki helyekre beosztott ezredeseket) Budapesten összehívja. Az ily módon megalakult gyűlésben a honvédség főparancsnoka által kijelölt rendfokozatban legmagasabb és rangban legidősebb tábornok elnököl. A tábornoki gyűlés akkor határozatképes, ha az elnökön kívül legalább 12 tag van jelen.

2. A tábornoki gyűlés az ügy letárgyalása után a honvédség főparancsnoka által az elnöknek átadott névjegyzék alapján (25. §. C pont) megválasztja az esetleg szükséges becsületügyi tanács és az esetleg szükséges becsületügyi fellebbezési tanács tagjai is.

3. Nyugállományú tábormok becsületügyében a tisztgyűlés elnöke és tagjainak egy része lehetőleg nyugállományú legyen.

4. A tábormoki gyűlés befejeztével az elnök az ügyiratokat közvetlenül a honvédség főparancsnokának felterjeszti.

5. Egyebekben e §. a) pontjában foglaltak értelemszerűen érvényesek.

21. §.

Eljárás a tisztgyűlés határozata alapján.

1. A tisztgyűlés elnöke a tisztgyűlés befejezése után az ügyiratokat további intézkedés céljából haladéktalanul a parancsnokhoz felterjeszti.

2. Ha a tisztgyűlés úgy határozott, hogy a tárgyaló eljárás megindítása nem szükséges, akkor az eljárás befejezést nyert s a parancsnok a határozatot az eljárás alatt állóval közli. Ezen közlést a parancsnok oly értelemben adja ki, hogy a honvédség főparancsnoka megsemmisítheti, továbbá a honvédség főparancsnokának elhatározásáról még értesíteni fogja. (Hfp. 473/biz. fbü. 1924. sz.) A parancsnok ha szükségesnek látja, kiszabja a fegyelmi fenyítést. A fegyelmi fenyítés kiszabására, átutalás eseteiben pedig a parancsnok jogaira és kötelesegeire nézve a 15. §. 6. bekezdése mértékadó.

3. Ezután a parancsnok a tisztgyűlés határozatát és intézkedéseit az ügyiratok csatolásával a honvédség főparancsnokának jelenti. A parancsnok még alaki okokból*) sem semmisítheti meg a tisztgyűlés határozatát és nem utalhatja az ügyet újból a tisztgyűlés elé.

4. A honvédség főparancsnoka indokolt esetekben a tényfelderítő eljárás újbóli végrehajtását rendelheti el. Ebben az esetben az előadást és a tisztgyűlés határozatát tartalmazó jegyzőkönyvet is visszatartja. Az eljárás megsemmisítését a honvédség főparancsnoka kimerítően indokolja meg.

5. Ha azonban a tisztgyűlés úgy határozott, hogy a tárgyaló eljárás megindítása szükséges, akkor a parancsnok az ügyiratokat a becsületügyi tanács összeállítására hivatott parancsnokhoz (22. §.) terjeszti fel.

6. Ha az eljárás alatt álló ténylegesen szolgát, akkor a parancsnok az eljárás alatt állót a szolgálat alól felmenti, a fiszti intézmények látogatásától eltiltja, (16. §. 3. bekezdés) ha a szolgálat érdekében szükségesnek tartja.

7. A tárgyaló eljárás megindítását és különleges intézkedéseit a parancsnok a vád lényegének rövid felemlítésével a honvédség főparancsnokának jelenti. (16. §. 6. bekezdés.)

8. Egyidejűleg az eljárás alatt állóval, valamint avval a fisztkarral, amelyhez az eljárás alatt álló tartozik, a tárgyaló eljárás megindítását, annak okait, valamint a tett különleges intézkedéseit is közli. Ha az eljárás alatt álló nem tartozik csapattest állományába, akkor a kihirdetés mértékét a parancsnok határozza meg.

*) Pl. a tárgyaló eljárás mellőzésére szükséges szavazatok számárányának helytelen megállapítása.

ZMNE

Egyetemi Központi Könyvtár

84727340

≡ ≡
M. kir. budapesti 1 honv.
vegyesdandár parancs-
nokság házi nyomdája
≡ ≡